

“Đồ ng X a L i Cũ...”

Sau 11 ngày trên đ o Galang 1, t chuy n tàu v t biên, tôi đ c cho tháp tùng nhóm ng i t n n tr c xu ng tàu sang Singapore đ ch đ p chuy n bay sang M , vào ngày 14 tháng 6 năm 1984. B c chân lên ph đ o Tân Gia Ba t ng chùng nh đ t chân lên c i thiên đàng sau chín năm b đ a đầy d i ng c tù C ng s n. T đó, tôi ng mình nh bay lên. T Singapore tôi đ c ch đ nh làm Tr ng toán lên chuy n bay lên H ng Kông. Ngày hôm sau, t t c đ c lên chuy n bay bao thuê American Airlines tr c ch San Francisco mà l a tu i c a tôi v n còn nghe vang v ng l i nh c “If I go to San Francisco...” Ch m i năm 1972 tôi r i Vi t Nam đ p xu ng phi tr ng quân s Travis, California, đ nh p h c khóa Ch Huy và Tham M u c a TQLC Hoa K t i Quantico, Virginia. 12 năm sau tôi tr l i Hoa K là m t ng i t n n CS.

Chuy n bay đ p xu ng San Francisco vào kho ng 3 gi chi u ngày 15 tháng 6 năm 1984. M i ng i l p th t c nh p c n c M v i m t túi xách mang h s v i hàng ch ICM, T n n Liên Hi p Qu c. Do v n đ s p x p chuy n bay cho nhi u nhóm ng i bay trên n c M , t t c đ c d n v t m trong m t khách s n ngay trong ph m vi c a phi tr ng. Nh m n đ c \$50 Đô La c a Đ i Úy HQ Alan Barr, Tr ng Phái đ oàn M t i Nam Đ ng, tôi ra tr m Đ i n tho i công c ng tìm cách gi i cho em ru t c a tôi là Tr n Ng c Linh Sunnyvale g n San José, CA. Ti p t c nh i đ ng xu 25 vào tuí đ i n tho i mãi cho đ n khi nghe ti ng reo. Ti ng m t c u bé tr l i b ng Anh Ng . Sau chín năm b b m đ p d i bàn tay s t máu c a CS, tôi tr thành l p b p ngay c câu ti ng Anh thông đ ng. Tôi c g ng nói cho cháu Lê bi t tôi v a t đ o Galang qua và hi n đ ng t m trú trong Khách s n Holiday Inn trong phi tr ng San Francisco. Cháu cho bi t cha m đi v ng ch a v . Tôi ch bi t c g ng nh c l i nh ng đ i u đã đ n cho cháu r i ph i cúp máy.

Vào năm 1949, khi m tôi b b t đ c k t , tôi lên 9 tu i và hai đ a em trai c a tôi là Kim đ c 7

tu i và Linh m i 5 tu i. Lòng d i tôi lúc y đau đ n qu n th t. Nh ng tôi không h nghĩ em nh c a mình đã nh th nào. B n anh em trai v n đã ph i bò nay m t m i càng ph i b h n n a. Anh em tôi t đó l n lên nh nh ng cây m c gi a r ng. Tôi không bi t chăm sóc đ n em mình nh ng i ch ho c em gái. Khi nhà tôi còn đ u d c Prenn, đ ng đi b đ n tr ng ti u h c Dalat cũng g n 5 cây s . T đ u d c Prenn, th rong xu ng con d c đ ng Nguy n Th ng Hi n. M t bên là khu c xá Tr ng Qu c Gia Hành Chánh. Bên kia là sân đá banh v i phòng t p Nhu đ o c a ông Yvert tr i dài xu ng h n c trong xanh. Sau đó chúng tôi đ o theo b h ng m nhìn ngôi nhà Th y t s n tr ng mu t, vòng t i c u Ông Đ o m i g p đ c đám b n trú ng bên khu Nhà Th Con Gà và p Su i Tiá, d c Nhà Bò. Tôi c m i trò chuy n v i đám b n t Tr i H m nên th c tinh không bi t t i hai đ a em nh c a mình ra sao. Khi lên d c theo r ng cây Mai v i hoa màu h ng, đ n khu ch Hòa Bình thì b n h c càng đông và vui h n. Trong y có l n con gái. M t năm sau, gia đình tôi đ n v khu Ph m H ng Thái , g n Nha Đ a Đ , con đ ng đi đ n tr ng càng xa thêm . Chúng tôi ph i đi b qua nhà Bác sĩ Sohier r i băng qua c u nh và th d c theo đ ng vòng h . Có khi tôi đi th vòng vào phía c u s t r i băng đ i ngang khu tr ng Thi u Sinh Quân. Tuy g n h n m t chút nh ng không g p b n cũng bu n. T xóm Chi Lăng vào sáng s m c n a gi có m t chuy n xe đò ra ph . Anh em tôi không có ti n ăn sáng nên làm gì đám ch n xe đò. Vì v t tôi hay hái trái sá l , sim r ng và trái Mai b mi ng. Có khi n i h ng t c u Ông Đ o đi vòng theo m y ngôi bi t th c a B y Vi n, Lu t s Hoàng C Long đ n h n c Đ i Có r i vòng lên đ ng Võ Tánh. Ch có r ng Thông ngút ngàn và vài căn nhà nh n m phía bên khu đ t th p. Trong y có nhà c a Lê Uyên Ph ng t c là Lê Văn L c. Ngôi tr ng Quang Trung m i đ c xây c t v i hai d y nhà l u m t t ng và nhà sân ch i có mái che v i phòng v sinh, n m trên m t đ i đ t đ đ c san b ng t m t ng n núi th p p phía B c h Dalat. Nh ng ng n núi th p c tr c t o thành m t bình nguyên đã đ c Bác sĩ Yersin t o đ ng nên thành ph Đà L t. V i hình d ng b u d c có b dài ch ng 300 mét và b ngang đ 100 mét, đ i Sân cù cũ đã bi n đ ng thành tr ng Trung H c Ph ng Mai , r i Quang Trung và Bui Th Xuân sau này. Xung quanh ch i có đ i c tr c. M t m t nhìn v phía tr ng Lycée Yersin và Tr ng Võ B p phía Đông. M t B c là Tr ng Thi u Sinh Quân sau là Khu Đ i h c. Phía đ i chân là p Hà Đông Ngh Tĩnh v i v ng Dâu Tây n i qua tr ng Tr n H ng Đ o, b ng đ ng d c đá. Khung c nh lúc y th t yên tĩnh và nên th . Phía Nam c a Nhà Tr ng là con d c ch có c tr c và cay sim r ng l p th p kép dài xu ng h Đ i Có và H Xuân H ng. L n lên Đ à L t v i nh ng d y núi trùng trùng đ i p đ i p bao quanh, mang m t màu tím than thâm th m vào nh ng chi u tr i ng bóng x , tôi c m i m c m t ngày nào đó ch p cánh bay qua r ng núi đ bi t bên ngoài y còn có nh ng gì. Hay có nh ng ngày ngh h c đi lang thang trên đ n đ ng ray xe l a có r ằng m c kéo lên xu ng núi và nghe ti ng cói tàu d c d mà thèm khát nh ng chuy n đi lang b t.

Có m t đ i u l ùng, m i cho đ n bây gi nghĩ nh i, v i tu i 13,14 đ u đã m côi m , tôi ch a h bao gi nh hai đ a em nh c a mình đi đ n tr ng h c nh th nào. Không bi t có ph i vì anh trai tính vô b hay do ch u c nh d gh con ch ng mà tôi c mu n v n ra ngoài. Cho đ n m i bây gi tôi v n còn c m th y h i h n. Bây gi nh i khi m tôi khu t bóng em tôi m i lên 5 tu i ch c nó còn đau kh h n tôi nhi u l m. Nh ng b n bè tôi Tr i Mát hay Tr i H m đ c cha m cho mang theo th c ăn vì tr a không th v nhà đ c. B n cùng l p v i tôi tên Nguy n H i có cha n u ăn cho tr ng n i trú Petit Lycée, m i ngày mang theo c p sách cho tôi m t p bánh mì tây. Cho nên, đ n gi tr a ngh h c c đám kéo nhau đi b xu ng h t p b i i.

Sau khi chấp hành xong nhiệm vụ tại Tú Tài 1, tôi nhập ngay vào khóa 16 của Trường Võ Bị lúc này đã được đổi thành Trường Võ Bị Quốc Gia Việt Nam tại Đà Lạt để thoát ly gia đình. Khi này đứa em trai کوچک của tôi đã chết vì bệnh tim. Càng trưởng thành hơn tôi càng cảm thấy buồn nhiều. Sau hai tháng qua khỏi nỗi sợ hãi nhập trường tôi nghĩ mình không thể bỏ cha mẹ và em tôi còn phải chịu đựng cái chết của con cháu nên tôi tìm cách làm cho bà mẹ bớt đau khổ. Đầu Tú Tài 2 ban Toán nên em tôi vào khóa 14 của trường Học Quân Nha Trang. Tôi cũng mới mới ngoài chiến trường. Tôi mới nhập Bình Giã, năm 1965, tôi được đưa vào Quân Y Viện Vũng Tàu với ba vết thương trên người. Mười một tháng, chết một ngày, em tôi xuất hiện trong bệnh viện Sinh Viên Sĩ Quan Học Quân tìm vào thăm tôi. Với một chân bị thương còn treo băng trên giường bệnh, tôi liền nhận được tin của em tôi ra khỏi Học Quân. Sau cùng, cả ba anh em đều mặc áo rằn ri TQLC. Em tôi dạy học tại trường Trung học của Khu Trại Gia Bình TQLC trong Căn cứ Sóng Thần, nhớ có bạn Tú Tài II ban Toán. Sau năm mới năm 1975, chỉ có mình tôi đi tù. Em tôi nhập gia đình bên và thoát qua Mỹ năm 1979 và định cư tại San José, California. Tôi II ban Toán. Sau năm mới năm 1975, chỉ có mình tôi đi tù. Em tôi nhập gia đình bên và thoát qua Mỹ năm 1979 và định cư tại San José, California.

Suốt buổi chiều tối sau bữa ăn tối, tôi chờ ra vào trường của Khách sạn mong ngóng gặp lại em tôi, sau cú điện thoại công việc khi mới bắt đầu chiến tranh loạn lạc Mỹ. Anh em tôi xa nhau cũng đã 9 năm, sau ngày Miền Nam rơi vào tay CS. Tôi đã rời khỏi địa ngục Việt Nam bước vào Thiên Đàng. Nhưng trường mới được đổi còn lại một công khai với hai bàn tay trắng và một số vốn Anh Ngữ nay đã thui chột sau chín năm hành hạ dày xéo. Khi ra tù được một tháng, tôi nhận được lá thư của vợ tôi cho biết, sau khi vượt biên năm 1978 khi nhận được lá thư đầu tiên của tôi gửi về thì nói là Miền Bắc Xã Hội Chủ Nghĩa khuyên nên tìm đến nhà bà chị họ của tôi bên Mỹ. Tôi tự thấy lúc này mình chắc sẽ chết trong trại tù Miền Bắc. Với tôi nói chuyện cho tôi biết từ năm 1979 đã chung sống với người đàn ông khác. Khi viết thư yêu cầu nàng “Đi khu kinh tế mới với chị Phương (Bên Mỹ)” là tôi đã chấp nhận cho nàng làm việc cuộc đời cho trường lại của hai đứa con của tôi. Tôi không hề hối tiếc và sẵn sàng đón nhận tin nàng sống với người khác. Tôi phải tiếp tục cuộc đời đi tìm gặp hai đứa con của tôi sau 9 năm xa cách. Đang nằm trên giường cố tìm giấc ngủ sáng hôm sau đáp chuyến bay trở về Virginia, khoảng sau 11 giờ 30 đêm, chợt có người vào gọi báo có em tôi đến. Tôi bắt đầu chạy ra ngoài. Cả gia đình của em tôi với vợ và bốn đứa con nhỏ nhóc nhóc trên xe, vào thời gian này, khi nhìn thấy người nhận mới. Qua thời gian dài khi tôi trưởng thành mình đã không còn đi. Nhưng tình cảm con người tôi vẫn còn đó. Em tôi báo phải chờ lòng xác tìm tôi cũng may tình duyên gặp gỡ ra. Bây giờ anh theo em ra ngoài nhà Sunnyvale. Sáng mai em sẽ đưa anh ra về Phi trường San Francisco nếu anh vẫn tiếp tục muốn đi nữa. Em tôi cũng đã biết về tôi đang sống với người khác. Chạy xe cố tìm gặp được nhà cho may đưa anh đi ngủ. Tôi được mời ăn ngon sau chín năm đói khát trong trại tù. Tôi báo tôi phải đi tiếp lên Virginia gặp gặp hai con. Đứa con gái đầu lòng, khi vượt biên lên 10 tuổi, nay mới tiếp tục nghiệp Thủ Khoa trường Trung Học Falls Church ở Virginia, và sẽ lên học Đại học UVA theo học bổng.

Đã a con thỏ nhĩ đã lên lớp 8. Tôi chấp nhận việc vì tôi có công khác nhưng tôi phải gặp hai đã a con của tôi. Không có gì có thể chấp nhận được nếu ta đi trễ khi sẽ phải nói buốt.

Sáng sớm ngày hôm sau, tôi mặc bộ quần áo tắm tã tã của em tôi cho, với túi sách đựng hồ sơ của tôi, lên xe ra phi trường và về chung em tôi ở Sunnyvale. Chuyến bay đưa tôi về vùng Phố của Washington DC với trần đầy những niềm chan chan riêng tư, chột ngột.

Cuối cùng với tôi đã đồng ý trả lời với tôi, gây đau lòng mọi gia đình vì tôi lại có hai con.

Trần Ngọc Toàn

